

STEFKA ISTVÁN

lapigazgató, újságíró, PestiSrácok.hu. Korábban a Magyar Rádió, a Magyar Televízió, a Magyar Nemzet és a Magyar Hírlap vezető munkatársa.

“Senkiknek, nem fogom eladni magam!” – Egy éve hunyt el Wittner Mária

[Videó: Szakál Borostyán beszélgetése Stefka Istvánnal és Wittner Máriával a PestiTV Boomerlázadás című műsorában 2021. október 18-án.](#)

Milyen jellemzően ismerős Wittner Mária mondata. Húsz éve mondta nekem, az Ötvenhat arcai interjú kötetemben 2003-ban. Ilyen volt ő, az ötvenhatos forradalmár, a soha meg nem alkuvó, a halálra ítélt, az életfogytos, a hazafi, az antikommunista, az édesanya, az istenhívő, a bátor, az országgyűlési képviselő, az elveit meg nem tagadó, a moralista, az 52A559-es számú fogoly, aki jónéhány szabadságharcossal együtt a legtávolabbi ült a börtönben. Tizenhárom év után 1970-ben szabadult a kalocsai női börtönből.

Egy éve távozott közülünk Wittner Mária, 1956 élő lelkiismerete. Pedig azt vallotta, hogy életre van ítélve, hiszen sok szabadságharcos rabtársát vitték el mellőle a bitófára, mint legjobb barátnőjét, Havrilla Bélánét, Sticker Katit. Katit sokszor emlegette, mert a kádári amnesztia ígérésében bízva ő is, akárcsak Mária hazajöttek Bécsből. Katalint ugyanabban a perben ítélték el, mint őt és Varga Jánost, de az ő halálos ítéletét végre is hajtották.

A Corvin-közi felkelők közül Katinak akasztófa jutott, végül Mária „megúsza” egy életfogytiglannal. Sajnos egyre kevesebben élnek az ötvenhatosok közül, akik nemcsak az igazat, de a valódit is el tudnák mondani. **Ellenőrizve** című könyvét ezzel a gondolattal ajánlotta nekem:

„Stefka Istvánnak megtisztelő szeretettel „Soha nem engedhetjük meg, hogy mártírjaink áldozatát pénzzé váltsák az uzsorások”

Tudta, mindig is hangoztatta, hogy el akarják árulni, át akarják írni a szent, tiszta forradalmunkat. Még Göncz Árpád rabtársukban is csalódtak, mert elárulta őket, amikor 1992-ben köztársasági elökként nem írta alá a diktatúrában nincstelenné, kifosztottá vált forradalmárok többletjáradékáról szóló törvényt. Nem véletlen, hogy 1992. október 23-án az idős szabadságharcosok kifütyülték a beszédét elmondani készülő Gönczöt, nem beszélve, hogy az igazságtételi törvény aláírásakor sem találta a tollát.

Wittner Mária és Sticker Katalin 1956., MTI

Wittner nem tudta elviselni a hazugságot. Felháborodott, amikor olvasta **Eörsi István** – aki 1956 miatt ült – könyvében, hogy a harcoló, a sebesülteket ápoló, a konyhán dolgozó, meleg ételt főző, éhes szabadságharcosokat ellátó lányok, asszonyok utcalányok voltak. Tollasi Ilona munkás a Baross téri fegyveres csoporthoz tartozott

és végig a Péterffy Sándor utcai kórház konyháján dolgozott és röplapozott. Ezért hét és fél évre ítélték. Wittner Mária adta oda az **Eörsi** könyvet Tollasi Ilonának. Nem véletlenül, hiszen Tollasi Ilonát, Angyal Istvánnal (Tűzoltó utcai parancsnok) és **Eörsi István** író, költővel együtt vitték be a VIII. kerületi rendőrkapitányságra. **Eörsi**, akit felkelő nőtársával együtt tartoztattak le, azt írta a később háromgyerekes édesanyjáról, hogy kurva volt. **Eörsiből** már akkor is az a liberális értelmiségi gőg szólalt meg, mint Vásárhelyi Miklósból, Aczél Tamás kétszeres Sztálin-díjas Szabad Népes- és Méray Tibor szintén az MDP lapjának újságíróiból, akik mélyen lenézték a munkásokat, a parasztságot, a magyar népet, voltaképpen semmi közük nem volt a forradalomhoz, ők a revizionistákhoz, Nagy Imre köréhez tartoztak.

Tollasi Ilona / Fotó: Burger Zsolt

Pongráczék, Wittner Mariék, Szabó bácsiék, Angyal Pistáék, Rácz Sándorék, Regéczy-Nagy Lászlóék, Fekete Pálék, Pákh Tiborék, Dénes Jánosék, Mensáros Lászlóék és a többi ezrek vitték bőrüket a vásárra, ők hullatták a vérüket. Ezt a revizionista kommunisták nem sokra becsülték. Ők emlékirataikban, megnyilatkozásaikban máig hajtogatták, hogy ők robbantották ki a forradalmat. Magukénak vallják. Pedig tudjuk, hogy nem függetlenséget akartak, nem szabad

Magyarországot, jobb életet a magyar népnek, hanem egy megreformált kommunizmust, emberarcú szocializmust, természetesen a Szovjetunió kiszolgálásával. **Eörsi** és társai kommunisták voltak és azok is maradtak. De mit is lehetett elvárni egy olyan írótól, az 1919-es Tanácsköztársaság véreskezű népbiztosának, Lukács György marxista filozófusnak a tanítványától, **Eörsi Istvántól**, aki Sztálinról szintén dicsőítő verset írt 1952-ben? Aki aztán a rendszerváltás után, mint SZDSZ-es alapító toltá az MSZP, Horn Gyula pufajkás kormányának szekerét, akadályozva a valódi rendszerváltást, mintsem megbecsülje azokat az életüket feláldozó, életüket kockáztató lányokat, akik a szabadságért, a hazáért, Magyarországotért harcoltak 1956-ban.

Wittner Mária temetése. Fotó: Hatlaczki Balázs

Ilyen emberek hazugságaitól tartott Wittner Mária. Kétségtelenül politikai szereplésének kimagasló teljesítménye volt a parlamenti beszéde 2001. február 25-én, a kommunizmus áldozatainak emléknapján. Ennek minden pontjában az ötvenhatosok nevében választ adott az **Eörsi István**, az **Eörsi Máttyás**, a Bauer Tamás, a Rajk László, a Pető Íván, a Horn Gyula... félének. Valódi vádbeszéd volt. A parlamentben ülő szocialisták, a volt kommunista nomenklatura tagjai, a liberális SZDSZ, az ÁVH-s leszármazottak ettől a beszédtől beleremegtek. Minden pontját nem lehet idézni, csak néhányat emelnék ki:

„...együtt vádoljuk a szocialista köntösbe bújt hóhérait. -Vádoljuk őket a 298-as parcella halottai nevében, az ÁVH, mint erőszak szervezetük által fogva tartott, megkínzott és agyonvert emberek nevében.

-Vádoljuk őket a sortüzek áldozatai nevében. – Vádoljuk őket, mert kiölték az emberekből a hitet, a reményt, a morált, egy emberibb, tisztább élet reményét.

-Vádoljuk őket, mert kifosztották az országot, hogy a dolgos magyar nép munkájából – elveiket megtagadva – lettek vörös kapitalisták.

-Vádolnak az élők és vádolnak a holtak. És vádoljuk őket, mert hitünkben megcsaltak, megloptak.

Végül Wittner Mária parlamenti beszédét így fejezi be:

„Itt teszem fel a kérdést: milyen morál alapján ülnek egy magyar parlamentben még most is és alkotnak törvényt egy általuk tönkretett, kifosztott, megalázott nemzet számára? Ezért a Szent Korona tana és a magyar nemzet nevében erkölcsi hullává nyilvánítom őket.

Ilyen volt a Corvin-közi harcos. Egy érzelemmel, szeretettel, teli tettvágygal gazdagon megáldott asszony volt. Nemcsak küzdő, életét kockáztató, harcos egyéniség volt, hanem a megalázó, az emberi méltóságát meggyalázó börtönévek alatt is lelkileg, szellemileg tiszta tudott maradni.

Budapest, 1990. március 10. Újságíróknak nyilatkozik Pongrátz Gergely, az 1956-os események Corvin közti parancsnoka, aki a Politikai Foglyok Országos Szövetségének meghívására érkezett Budapestre. MTI Fotó:

Bartos Gyula

Nem véletlen, hogy a költészethez fordult. Ezt az oldalát kevesen ismerik. Börtönzsengéit kezdetben cigarettapapírra írta. Aztán, ha valódi papírhoz jutott folytatta. Anyám című versét a kalocsai börtönben írta 1967-ben. Korán nevelőintézetbe került, apácák nevelték. Anyakomplexusa élete végéig kísérte, de keresztény hite a legnehezebb időkben is kisegítette. Mária szeretett volna jobb anya lenni, de gyermekétől elszakították. Kisfia is nevelő intézetben, Fóton nőtt fel. Így születhetett a Kisfiamnak emlékkönyvébe című verse. A sok költemény közül kettőt emelnék ki. Mártírjaink emlékére versében ezt írja:

***„...És mentek, csak mentek, mint hős walesiek a bárd alá,
úgy mentek ők emelt fővel, egyenes gerinccel a bitó alá.
Búcsúztatok-utolsó búcsútok nekünk szól.
Nekünk, kik cellánk mélyén dermedt szívvel
hallgattuk az utolsó „Isten hozzádot”.***

Kiemelkedően szép, őszinte és megható A halálra ítélt lány. Ebből is egy részlet:

***„Vigyázz a hajamra, hóhér.
Vigyázz a hajamra hóhér
csak most fésülködtem
nem akarok kócosan menni
az Úr elébe...
Siess, hóhér, de vigyázz
a hajamnak ne árts,
méltón akarok menni
a társaim után...***

Több mint húsz év barátságát kaptam Wittner Máriától. Szerette a PestiSrácok újságíróit, becsülte munkájukat, amit Magyarországért tettek, tesznek. 1956 leverésének, vérbefojtásának, november 4-nek évfordulójáról rendre megemlékeztünk nagyszabású rendezvény keretében a Bem téren és az 56-os Szabadságharcos Sörözőben forradalmár társaival s a velünk emlékező polgártársaink, barátaink sokaságával. Wittner Mária és a világ legnagyobb szárazföldi hadseregével szemben fegyvert fogó, azt napokig feltartóztató szabadságharcosok a halhatatlanok, rájuk emlékezünk idén, november 4-én is a Bem téren.

A Halhatatlanok napján, a PestiSrácok.hu szerkesztősége is tiszteleg a pesti srácok előtt a II. kerületi Bem József téren és a közeli Revolution '56 Szabadságharcos Sörözőben. Fotó: Horváth Péter Gyula

2016-ban, legújabb könyvem kiadásakor – Ötvenhat lövészárkai – megkértem, hogy írja meg a könyv utószavát. Ezt a címet adta: Az utolsó szó jogán. Gyönyörű, felemelő írás. Csak egy kis részlet felidézését engedjék meg:

„... A hóhéraink szellemi örökösei napjainkban sem adják fel a harcot, tovább küzdenek a politikai hatalom visszaszerzéséért és a lelkek feletti hegemoniáért. Az árulás 60 évvel ezelőtt sem volt probléma számukra, most sem az... 60 év! Sok évtized telt el azóta, de mindennek, a számvetésnek is eljön az ideje. A vérdíjából szerzett vagyon, a júdáspénzből nemcsak az ércsengés hangzik ki, hanem a kivégzett mártírok üzenete is, ami égbe kiált! Az áldozatok erőt adnak nekünk, mert ezt az üzenetet csak mi értjük, mi, akik sem szívet, sem Hazát nem cserélünk, mert ezt a Hazát megtartani csak azok tudják, akik annyira szeretik, hogy még áldozni is képesek érte, ha kell, az életüket is. Erről szól ez a történelmi és társadalmi párhuzam. Erről szól a több ezer éves történelmünk.

Vezető kép: Wittner Mária temetése. Fotó: Hatlaczki Balázs

(A fent látható beszélgetés a PestiTV Boomerlázadás című műsorában került adásba, az 2021 október 18-án.)